# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. obecným zmocněncem J. P., proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudcům Městského soudu v Praze,

**takto:**

Soudci Městského soudu v Praze JUDr. Naděžda Řeháková a Mgr. Martin Kříž **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 Ca 387/2009.

## Odůvodnění:

Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Praze napadl J. P., nar. X, rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 6. 2009, č. j. 078985/2009/KUSK, a žalobce rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2009, č. j. 088250/2009/KUSK. Posledně uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Kladna, odboru výstavby ze dne 16. 4. 2009, č. j. 1074/09/Če/330, jímž byla žalobci zamítnuta změna stavby před dokončením spočívající v upuštění od umístění mříží sněholamů ze soustavy Bramac do skladby střešní krytiny ve směru k sousední nemovitosti na pozemku parc. č. 841 v k. ú. D. V žalobě požádali žalobce a J. P., nar. X, o osvobození od soudního poplatku, neboť bude požadována náhrada škody způsobená při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím.

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 8. 7. 2009, č. j. 44 Ca 64/2009 – 8, ve znění opravného usnesení ze dne 24. 9. 2009, č. j. 44 Ca 96/2009 – 6, byla žaloba v části směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2009, č. j. 088250/2009/KUSK, vyloučena k samostatnému řízení a rozhodnutí.

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 26. 10. 2009, č. j. 44 Ca 96/2009 – 8, věc postoupil Městskému soudu v Praze jakožto soudu místně příslušnému k jejímu projednání a rozhodnutí pod sp. zn. 44 Ca 96/2009.

Usnesením ze dne 19. 4. 2010, č. j. 9 Ca 387/2009 - 26, Městský soud v Praze zamítl žádost žalobce a J. P., nar. X, o osvobození od soudních poplatků.

Proti tomuto usnesení podal žalobce kasační stížnost, v níž uvedl, že *„usnesení bylo rozhodnuto v senátě v nepřijatelném a nezákonném složení JUDr. Ivanka Havlíková, Mgr. Martin Kříž a JUDr. Naděžda Řeháková s odvolávkou na zákon č. 150/2002 Sb., § 7 odst. 1 a § 8 odst. 1 (týká se JUDr. Řehákové a Mgr. Kříže).“*

Usnesením ze dne 8. 7. 2010, č. j. 9 Ca 387/2009 – 29, Městský soud v Praze žalobce a J. P., nar. X, vyzval, aby ve lhůtě jednoho měsíce uvedli, v čem konkrétně spatřují nezákonnost složení senátu, který usnesení ze dne 19. 4. 2010, č. j. 9 Ca 387/2009- 26, vydal.

V podání ze dne 25. 8. 2010 (zaslaném též k řízením vedeným u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 7 Ca 104/2008, 8 Ca 202/2006 a 9 A 88/2010) žalobce uvedl: *„Výše uvedená korespondence vašeho soudu je dokladem toho, co uvedl předseda Městského soudu v Praze, když uvedl, že veškeré soudní spory jsou ovlivňovány jak politicky, tak státní správou, a proto jsem došel k závěru, že je naprosto zbytečné ztrácet čas a peníze za předem známý výsledek v soudních sporech vedených v ČR, kde vymahatelnost práva je naprosto nulová, o čemž jsem se bezpočetně krát přesvědčil. Proto Vás informuji o tom, že o Vaše služby do budoucna nestojím a že si počkám (pokud přežiji) na lepší časy, kdy vymahatelnost práva bude nejenom deklarována, ale bude i též vymahatelná jak zákonem, lidskými právy a Ústavou ČR. Děkuji, za 10 let nic nedělání z Vaší strany mně došla trpělivost“*.

Přípisem ze dne 13. 9. 2010, č. j. 9 Ca 387/2009 – 33, Městský soud v Praze s ohledem na podání ze dne 25. 8. 2010 oba žalobce a J. P., nar. X, vyzval k tomu, aby ve lhůtě sedmi dnů písemně sdělili, zda berou zpět svou kasační stížnost proti usnesení ze dne 19. 4. 2010, č. j. 9 Ca 387/2009 - 26.

Na tento přípis reagoval žalobce podáním ze dne 21. 9. 2010, v němž uvedl: *„Tato výzva je důkazem a potvrzením jak senát v č.j. 9 Ca spolupracuje a zastává neměnný názor na své neomylnosti, důležitosti a hlavně aroganci moci. Zásadně jste opomenuli vyjádření předsedy Městského soudu uvedeného ve sdělovacích prostředcích, což je důkazem k postoji řešeného podnětu, který máte řešit a z důvodu Vaší podjatosti Vámi odmítnuté hledáte další důvod se věcí nezabývat, odložit ji a zamést pod koberec. Žádné podání neberu zpět v pevné víře vymahatelnosti práva a spravedlnosti, ovšem ne s osobami, které vykazují znaky uvedené v § 8 odst. 1 s.ř.s. a opětovně požaduji, aby Nejvyšší správní soud dle § 9 odst. 1 s.ř.s. přikázal věc místně příslušnému Krajskému soudu, neboť Městský soud v Praze vzhledem k poměru k věci nezajišťuje objektivnost a nepodjatost. Též se nejedná o zpětvzetí kasační stížnosti a podání zpět žaloby ze dne 22.6.2009.“*

Usnesením ze dne 1. 10. 2010, č. j. 9 Ca 387/2009 – 35, vyzval Městský soud v Praze žalobce a J. P., nar. X, k tomu, aby ve lhůtě sedmi dnů doplnili námitku podjatosti, kterou vznesli v podání ze dne 21. 9. 2010, o uvedení toho, zda namítají podjatost konkrétního soudce (soudců) nebo všech soudců Městského soudu v Praze rozhodujících na úseku správního soudnictví, z jakých konkrétních skutečností žalobci námitku podjatosti dovozují a kdy se o podjatosti soudce (soudců) dozvěděli.

V podání ze dne 13. 10. 2010 žalobce uvedl, že *„námitka podjatosti byla vyslovena k soudcům senátu řešeného uvedenou kasační stížnost a týká se JUDr. Řehákové a Mgr. Kříže. Toto bylo žalobcem řádně uvedeno ve stížnosti ze dne 26. 4. 2010 a bylo odůvodněno § 8 odst. 1 s.ř.s. . Žalobci se dozvěděli o složení senátu doručením napadeného usnesení dne 23. 4. 2010.“*

Soudce Mgr. Martin Kříž k námitce podjatosti vznesené žalobcem uvedl, že žalobce osobně nezná, nemá žádný vztah k účastníkům řízení, ani k projednávané věci a podjatý se necítí.

Soudkyně JUDr. Naděžda Řeháková k námitce podjatosti vznesené žalobcem uvedla, že nemá žádný vztah k účastníkům řízení a že nejsou dány žádné důvody k pochybnostem o její nepodjatosti.

Dne 8. 11. 2010 byl spis Městského soudu v Praze předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky).

Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šíře, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníku řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý, vztah. Vyloučení soudce z projednávání a

rozhodování věci má být založeno nikoliv až na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též Ústavní soud ve věci sp. zn. I. ÚS 370/04).

Žalobce již v žalobě vznesl obecnou námitku podjatosti vůči všem soudcům („*Žádám, aby z jednání byli vyloučeni soudci dle § 8 s.ř.s.*"), kterou později konkretizoval na osoby dvou soudců Městského soudu v Praze Mgr. Martina Kříže a JUDr. Naděždy Řehákové. Námitka podjatosti, ať je vznesena v průběhu řízení před krajským soudem, nebo jako kasační důvod, vždy musí být odůvodněna a musí v ní být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována (§ 8 odst. 5 s. ř. s.). Žalobce žádné takové skutečnosti ve svých podáních netvrdil, pouze z obsahu těchto podání vyplývá, že podjatost soudců spatřuje v jejich postupu v projednávané věci, kdy žalobci a J. P., nar. X, nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že postup soudců v projednávané věci ani jejich rozhodování v jiných věcech týchž účastníků řízení nepředstavují důvod, pro který by soudci byli podle § 8 odst. 1 s. ř. s. vyloučeni z projednávaní a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 Ca 387/2009.

Důvodem pro vyloučení soudce totiž může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům, nebo skutečnost, že se podílel na projednávání a rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, zejména v případech, kdyby mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen například příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem (ať již zjevně přátelským či nepřátelským), může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod. Současně se v daném případě nejedná ani o „podílení se na projednávání a rozhodování věci v předchozím soudním řízení". Interpretací tohoto pojmu se již Nejvyšší správní soud zabýval (srov. zejména usnesení ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 – 18, publ. pod č. 53/2004 Sb. NSS, a usnesení ze dne 6. 1. 2005, č. j. Nao 56/2004 – 54, publ. pod č. 545/2005 Sb. NSS) a uzavřel, že překážkou, která je důvodem podjatosti soudce z důvodu podílu na předchozím soudním řízení může být pouze fakt, že by soudce na jiném stupni soudní hierarchie rozhodoval o totožné věci (totožnost věci je dána totožností účastníků a předmětu řízení. Jinými slovy, kupříkladu tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté v řízení u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce. V daném případě nebyla zjištěna žádná z těchto skutečností, žalobce ostatně podobné skutečnosti ani netvrdil.

Se zřetelem k tomu, že důvody uplatněné žalobcem nejsou způsobilé vyvolat pochybnosti o nepodjatosti soudců Městského soudu v Praze, neboť jsou založeny pouze na obecném tvrzení žalobce o podjatosti soudců v projednávané věci, a dále vzhledem k tomu, že se uvedení soudci necítí být podjatí, neshledal Nejvyšší správní soud návrh žalobce na jejich vyloučení z projednávání a rozhodnutí této věci důvodným.

Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že soudci Městského soudu v Praze JUDr. Naděžda Řeháková a Mgr. Martin Kříž nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 Ca 387/2009.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. ledna 2011

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu